

Univerzita Karlova v Praze

ZÁZNAM O PRŮBĚHU OBHAJUBY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: *Motivace k pojmenování potomků a její proměny v generacích*

Jazyk práce: český

Student: Aneta Stuchlá

Fakulta: Pedagogická

Studijní program: Specializace v pedagogice – český jazyk – francouzský jazyk

Vedoucí / školitel: doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

Oponent(i): PhDr. Pavla Chejnová, Ph.D.

Předseda komise: PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

Členové komise: doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

PhDr. Olga Palkosková, Ph.D.

PhDr. Radka Holanová, Ph.D.

Datum obhajoby: 25. května 2011

Průběh obhajoby:

Autorka prezentovala svou práci, objasnila motivaci výběru tématu. Předmětem zkoumání byla především proměna volby jména v čase jako velice objektivního kritéria. Hlavní metodou byl dotazník, jehož výhodou je, že lze za krátký čas získat velké množství materiálu, studentka získala 212 dotazníků.

Nejméně dotazníků získala od příslušníků nejstarší generace.

Autorka zjistila, že motivace jmen se velice proměňují. Největší vliv má zvuková stránka jména, soulad s příjmením, významová stránka a rodinná tradice – rodinná tradice vykazuje největší pokles. Velice je silný vliv významové stránky jména a soulad s příjmením. Posiluje rovněž motivace jménem fiktivní a historické osobnosti (stále ještě pod deset procent).

Vedoucí práce:

Vedoucí práce ocenila práci autorky bakalářské práce, nicméně upozornila i na jisté nedostatky. Validita výsledků průzkumu je negativně ovlivněna nevyvážeností vzorku respondentů v jednotlivých vymezených skupinách.

Nejasné formální rozlišení hodnotících kritérií volby jména – vztah k rozdílnému řazení grafů dílem do textu práce a dílem do příloh.

Dotazy a připomínky vedoucího práce

Objasněte své rozlišení kritérií volby jména pro dítě.

Čím si vysvětlujete zjištěný nárůst náboženské motivace volby jména pro dítě v poslední sledované generaci?

Reakce autorky

Autorka grafy dokládající jevy rozdělila podle toho, zda sledovaly či nesledovaly časovou charakteristiku.

Ty, které nesledovaly časovou proměnu, uvádí přímo v textu.

Náboženská motivace jména vykazovala zejména propad v devadesátých let, kdy se objevila v souvislosti s otevřením hranic větší vlna západních jmen. V současnosti dochází k návratu náboženské motivace a k tradičním českým jménům. Zda jde skutečně o náboženskou motivaci jména zjišťovala přímo v dotazníku.

Oponent práce

Studentka nejprve prezentuje teoretická východiska, charakterizuje problematiku, přináší základní informace o dosavadních výzkumech na dané téma. Je schopna vyhledat relevantní informace v odborné literatuře, dokáže využívat i internetových zdrojů a pracovat se získanými informacemi při vlastním výzkumu.

Empirická část je založena na dotazníkovém šetření, oceňuji velký počet respondentů. Nevýhodou je nerovnoměrný počet respondentů v jednotlivých generacích. Autorka analyzovala vývoj motivace pojmenování potomků v rámci širšího časového rozpětí, což bylo z interpretačního hlediska velmi náročné. Přesto považuji interpretaci za velmi zdařilou, autorce se povedlo dojít k validním závěrům a vhodně je prezentovat. Získaná data jsou přehledně kvantifikována pomocí tabulek a grafů, které jsou erudovaně okomentovány.

Po formální stránce má práce velmi dobrou úroveň, vyskytují se pouze drobné stylizační nedostatky a menší odchylky od pravopisné normy, především v interpunkci. Práce je přehledně členěná, práce s odbornou literaturou má dobrou úroveň.

Téma práce je v současnosti velmi aktuální. Autorka vychází především z vlastního dotazníkového šetření, založeného na interpretaci velkého množství dat. Ta jsou přehledně kvantifikována a detailně interpretována z několika hledisek. Motivace k pojmenování potomků jsou rozděleny do několika kategorií a jsou sledovány jejich proměny v průběhu několika desetiletí. Studentka uvádí množství konkrétních příkladů, práce je psána čtivým stylem, přitom jí nelze upřít odborné kvality.

Dotazy a připomínky oponenta práce

Vyskytuje se podle vás tendence dávat jména, která jsou spojována s určitými kladnými vlastnostmi?

Uveďte příklad ze současnosti či historie.

Píšete, že určité výstřelky se vyskytly u méně než 1 % pojmenování (s. 27). Uveďte příklady.

Uvádíte větší pestrost ženských jmen (s. 33). Jak si tento fakt vysvětlujete?

Častá je dle vašeho šetření negativní motivace – aby dítě mělo jméno odlišné od rodinných příslušníků (s. 39). Jak si tento fakt zdůvodňujete?

Při volbě módního jména riskují rodiče, že v generaci dítěte bude mnoho dětí stejného jména. Čím je dáno, že tento fakt neovlivní jejich volbu?

Jak lze váš výzkum dále využít v praxi?

Reakce autorky

Tendence dávat jména s pozitivními vlastnostmi je dlouhodobě velice silná, příklad lze hledat již v národním obrození (druhé jméno vlastenců). Jde o tendenci i v dnešní době – *Lucie, Adam, Adéla*.

Významová stránka jména proto byla uvedena mezi nejčastějšími motivacemi.

Nevhodné kombinace jmen a neobvyklá jména se neobjevovala příliš často (*Mia Isabella, Osvald, Danny*).

Chlapci častěji dostávají jméno po otci nebo dědovi, u dívek je variabilita pestřejší.

Módní jména bývají frekventovaná, často slýchaná, obvykle takové jméno dávají rodiče jako jedinečné, neuvědomují si důsledky a tzv. sociální nákazu, kdy vlastně nejde o originální jméno.

Vzděláním lze volbu jména ovlivnit a lze jím předejít nevhodným jménům.

Výsledek obhajoby: VÝBORNĚ

PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.
[jméno předsedy]